

ЧЕТВРТО ОДЕЉЕЊЕ

ОДЛУКА

Представка број 33805/20

Христо КРУШАРСКИ
против Србије

Европски суд за људска права (Четврто одељење), на заседању Одбора 15. октобра 2024. године у саставу:

Tim Eicke, *председник*,

Ana Maria Guerra Martins,

Mateja Đurović, *судије*,

и Simeon Petrovski, *заменик секретара Одељења*,

Имајући у виду:

представку (број 33805/20) против Републике Србије коју је 21. јула 2020. године, према члану 34. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: „Конвенција”), Суду поднео држављанин Бугарске, г. Христо Крушарски (у даљем тексту: „подносилац”), рођен 1957. године и који живи у Софији, а кога је заступао г. В. Ивановић, адвокат из Крушевца;

одлуку да се о представи обавести Влада Републике Србије (у даљем тексту: „Влада”), коју је представљала њена заступница, гђа З. Јадријевић Младар;

одлуку Владе Републике Бугарске да не искористи своје право да се умеша у поступак (члан 36. став 1. Конвенције);

Запажања страна у спору;

Након већања, одлучује како следи:

ОКОЛНОСТИ ПРЕДМЕТА

1. Подносилац је истакнути бизнисмен и власник фудбалског клуба. Био је генерални директор компаније *Trayal Корпорација*, највећег приватног предузећа у Крушевцу, у периоду од 2009. до 2011. године. Подносилац је поднео тужбе за клевету против локалног политичара С. због изјава које је дотични дао на конференцији за новинаре 28. новембра 2013. године, у којима је оптужио компанију *Trayal Корпорација* за коруптивне пословне праксе док је истом руководио подносилац. Наведене тужбе су делимично усвојене. Домаћи судови су признали да су неке од изјава С. нанеле штету части, достојанству и угледу подносиоца. Након што су испитали личну и професионалну ситуацију подносиоца и утицај клеветничких изјава, судови су му досудили износ од RSD 35.000. Позивајући се на делимично прихватање тужби подносиоца против С., судови су одлучили да свака странка у поступку сноси сопствене трошкове и издатке. Коначну одлуку о овом питању донео је Виши суд у

Крушевцу 31. августа 2017. године. Уставни суд је 8. јуна 2020. године одбацио притужбе подносиоца као непоткрепљене.

2. Позивајући се на чл. 6, 8. и 13. Конвенције и члан 1. Протокола број 1 уз Конвенцију, подносилац се притуживао: (а) да је због тога што је морао да плати трошкове и издатке, који су били већи од износа који му је био досуђен на име нематеријалне штете, претрпео повреду свог права на приступ суду и повреду својих имовинских права; (б) да је пракса српских судова била флагрантно недоследна када су у питању износи досуђени на име нематеријалне штете у упоредивим грађанским контекстима клевете и, уопштеније, однос између досуђених износа и трошкова и издатака које су подносиоци тужби требали да плате; (в) да пресуде Вишег суда у Крушевцу и Уставног суда у његовом случају нису биле прописно образложене и да му нису обезбедиле ефективно обештећење за претрпљене повреде; и (г) да је он, као последица горе наведеног, а нарочито услед неприхватљиво ниског износа досуђеног на име нематеријалне штете, остао жртва повреде његовог права на заштиту сопственог угледа.

ОЦЕНА СУДА

3. Подносилац је навео повреду члана 8. Конвенције у погледу одбијања домаћих судова (1) да у потпуности усвоје његову тужбу за повреду части и угледа и (2) да му надокнаде правне трошкове и издатке. Суд не сматра неопходним да испитује приговоре Владе на недопуштеност, у којима се наводи да подносилац није претрпео значајну штету, да више не може да тврди да је жртва или да није исцрпео делотворне домаће правне лекове, јер је представка у сваком случају недопуштена из следећих разлога.

4. Општа начела у погледу права на заштиту угледа, предвиђена чланом 8, добро су утврђена у судској пракси Суда (видети, између осталог, *Egill Einarsson против Исланда (бр. 2)*, број 31221/15, ст. 31–37, од 17. јула 2018. године).

5. У предметном случају, домаћи судови су делимично усвојили тужбе подносиоца. Они су сматрали да су неке од изјава које је дао С. клеветничке, те су стога досудили подносиоцу накнаду на име нематеријалне штете с обзиром на његову личну ситуацију и утицај клеветничких изјава. У таквим околностима, Суд није у могућности да закључи да заштита коју су подносиоцу пружили судови Републике Србије није била ефективна или довољна у погледу позитивних обавеза државе, или да је одлуком да се његова тужба за накнаду штете делимично усвоји подносилац лишен његовог права на заштиту сопственог угледа, те да је услед тога право из члана 8. Конвенције лишено његовог ефективног садржаја. Слична разматрања се односе на начин на који су домаћи судови решавали питање судских трошкова. Заиста, њихова одлука да подносилац сноси своје правне трошкове и издатке, чији износ подносилац није поткрепио одговарајућим доказима, била је подстакнута чињеницом да његове тужбе нису биле у потпуности усвојене, те се иста не може сматрати неразумном или несразмерном.

6. Коначно, Суд сматра да, у светлу свих материјала који поседује, и у мери у којој питања на која се притужује потпадају под његову надлежност, остатак притужби подносиоца према чл. 6. и 13. Конвенције и члану 1. Протокола број 1 не указују на било какву повреду права и слобода садржаних у Конвенцији или њеним Протоколима.

7. Сходно томе, представка се мора сматрати очигледно неоснованом, те се мора одбацити у складу са чланом 35. ст. 3(а) и 4. Конвенције.

ИЗ ОВИХ РАЗЛОГА, СУД, ЈЕДНОГЛАСНО,

Проглашава представку недопуштеном.

Састављено на енглеском језику и прослеђено у писаном облику 7. новембра 2024. године.

Simeon Petrovski

Tim Eicke

Заменик секретара Одељења

Председник